

Vámos Dorka, Tompa Mihály Református Gimnázium, Rimaszombat
Vámos Dorka, 16 év
Rybárska 1632/14
97901 Rimavská Sobota
Törvényes képviselő neve: Vámos Tímea

Az én legendám

(Az ajnácskői Kisboldogasszony templom története)

„Valamikor anyám itt lánykodott.
Megnézem még egyszer: kicsiny, kopott
falucska. Középkorból itt maradt
tekintélyes vára majd ellöki,
mint a kisgyereket a nagy kalap.

...Ajnácskő! Forгатom, nézegetem,
Mintha itt helyezkedne kezemen.
Kisértést is érzek, zsebre rakom
Az egészszet, s akkor veszem elő
Anyám lánykorát, mikor akarom.”
(Tózsér Árpád: Ajnácskő)

Miként az előző sorok írója én magam is kötődöm Dél-Szlovákia festői szépségű kis településéhez Ajnácskőhöz. Nagymamám szülőfaluja Ajnácskő. Az anyai ágú rokonság még mindig ott él. Mindig szerettem a meséket, beszélgetéseket, miközben lassan rájöttem, hogy ezek a történetek, melyeket a nagyimtól hallok, mások az én általam ismert meséknél. Ezeknek a legendáknak életszaguk van. Megélték őket az emberek, majd kikerekítve továbbadták, de a mag megmaradt.

Az én legendám e kicsiny falu egy fontos eseményét mutatja be. Nem a régmúltról fogok írni, mégis legendának nevezhetném, hiszen egy templom keletkezésének történetét mutatja be.

Ezen a vidéken igen ritka volt az elvándorlás. A lakosság nagy része földműveléssel foglalkozott. Jelentős volt az állattartás is, hiszen a falu jó minőségű legelővel is rendelkezett. A két háború között a föld már csak a jómódú családok birtokában volt. A férfiak egy része a közeli kőbányákban dolgozott. A nehéz munka konok, keményfejű, de igen ügyesen gazdálkodó embereket faragott belőlük.

Talán ez a megszállottság is volt az oka annak, hogy a falunak évszázadokon át nem volt temploma. Egyházilag a szomszéd községhez, Sőreghez tartoztak. Mivel századokon át szegény volt a falu, kevés volt a lakosa, önállóan nem tudtak templomot építeni. Nem voltak gazdag mecénások, akik segítették volna őket. Egyházi birtok sem volt a közelben sehol. Így hát magára maradt a falu, s

szinte maga alakította ki a vallási kultuszát, melynek szokásai néhány helyen szinte egybeolvadnak a népszokásokkal.

Katolikusok voltak, akik megtartották a fontos egyházi szokásokat. Hívők voltak, de a maguk módján. Keresztény módon éltek. A falu határában felállított kereszték soha nem voltak virág nélkül. A déli harangszóra még a legsürgősebb munkát is abbahagyták egy rövid ima erejéig.

Amikor imaházát és papot kapott a falu, megerősödött a vallási élet. Nem kellett kilométereket hóban, sárban a szomszéd faluba gyalogolni. A vallásoktatás az imaházban folyt. A kisfiúk nagy része megtanult ministrálni. A kislányok a reggeli misére is felvehették az ünnepi ruhát. Itt énekelhettek a felnőttekkel együtt. Az imaház csodálatos hűvössége, a nagyméretű képek alakjai, a Jézuska, az angyalkák megmozgatták a gyermeki fantáziát.

Majd jött egy új társadalmi rend, ami visszaszorította a falu vallási életét.

Meghalt a falu öreg plébánosa, és nem kaptak új papot. A szomszéd templomok papjai idegenek voltak a falusiak számára.

A 20. század kilencvenes éveiben az akkori polgármester, Hunyák József vezetésével megalakult egy templomépítő bizottság, akik leporolták az ősök gondolatát, és elhatározták templomot építenek. Az ötlet támogatókra talált a faluban. A polgármester igazolni akarta állítását, miszerint a templomnak megtartó ereje is van, s ez az erő közelebb hozza az embereket.

1991 szeptemberében II. János Pál pápa megszentelte a templom alapkövét, majd elkezdődött a templom építése. Aki nem pénzösszeggel, az fizikai munkával járult hozzá az új templom építéséhez. A Magyarok Világszövetségén keresztül kapcsolatba léptek Novák István Ybl-díjas építésszel. A falu megtekintése után úgy nyilatkozott, hogy itt olyan tisztasággal találkozott, amitől otthon már elszokott, és szívesen elvállalta a templom tervének elkészítését. Inspiráló volt számára az itt élő emberek hite, e hit erőssége és a környezet. A táj szépségét beleszötte a templom terveibe is, ugyanis a templom zöld tetejével akarta belopni a tájat az amúgy kopár környezetbe. A templom jellemzője a két torony, ami tulajdonképpen csak a székesegyházaknál látható. Az oltártól feltekintve az ajnácskői vár romjait láthatjuk.

1993-ban helyezték el az első téglát. A kőművesmunkákat az ajnácskői mesteremberek vállalták, a téglák a még akkor működő ajnácskői téglagyárból származtak. 1994-re tető alá került az épület.

Ezután elkezdődött a belső tér kialakítása. A domborműves bronzajtó Kligl Sándor szobrászművész alkotása, Jézus születésének pillanatait ábrázolta. A szenteltvíztartó a római Szent Péter-bazilikából való. A kétszárnyas oltárt Balatonkenesén Péterffy Gizella festőnő készítette. Az oltár felett egy 3 méter magas fakorpusz lóg, ami Kő Pál szobrászművész alkotása. A 14 darab stációképet Novák András és Pataki Ferenc készítette. Az építmény különleges, mert rendelkezik egy altemplommal, és plébániával is, tehát a plébános egyben őre is a templomnak.

A templomot 1995. szeptember 10-én szentelte fel a Szeged-Csanádi püspök, több illusztris vendég társaságában. A templom tehát áll és teljesült a kis település álma. A Felvidéken az elmúlt 75 évben nem történt ilyen esemény. Ez az „Isten háza” hozza össze újból a széthullott családokat, erősíti a rokoni szálakat, és a falu újból egységes lesz.

Büszke vagyok, hogy családom több tagja is hozzá tett egy „téglát” az építményhez, így egy kicsit közelebb állok hozzá, annak ellenére, hogy én nem vagyok a falu lakosa. Nagyim viszont ajnácskői volt és szívével, emlékeivel erősen kötődik ehhez a helyhez. Történeteinek keresztül én is eljuthatok vissza a múltba, és nagyim szép, barna szeméin keresztül láthatom a történeteket. Ezek a mesék számomra az igazi legendák, így lehet sokat tanulni a történelemtől.
Vámos Dorka

Források

<https://ma7.sk> – Közélet., 2016.szeptember 11.

Foto 1: Az ajnácskői Kisboldogasszony templom

